

NOVI GROBOVI

HELENA R. PERDAN

Kakor smo včeraj poročali, je v Lakeside bolnišnici, kjer se je nahajala zadnjih pet tednov, umrla poznana Mrs. Helena R. Perdan, rojena Blanc. Stara je bila 68 let. Doma je bila iz Smartnega pri Litiji, od koder je prišla v Ameriko leta 1907. S svojim pokojnim soprogom, dobro pozanim Rudolphom Perdanom, ki je umrl pred 10. leti, je vodila grocerijsko trgovino na vogalu Neff Rd. in E. 185 St. Po njegovi smrti je pokojnica sama vodila trgovino tri leta, leta 1943 jo je pa prodala in se preselila k hčeri Mrs. Ivani Jeannette Cahill na 2959 Somerton Rd., Cleveland Heights. Bila je članica društva Svobodomiseline Slovence št. 2 SDZ, katerega društvo je bila ustanoviteljica, društva Betsy Ross ABZ in podr. št. 14 SZZ.

Poleg hčere, zapušča pokojnico sina Adolpha, ki vodi klegjišče v Slov. del. domu na Waterloo Rd., sestro Mrs. Fanny Povah na E. 63 St., tri vnukinje in druge sorodnike. Truplo bo položeno na mrtvaški oder nocoj ob 8. uri v Grdinovem Lake Shore pogrebnu zavodu, 17010 Lake Shore Blvd., od koder se vrši pogreb v petek zjutraj ob 11. uri na pokopališče Lakewood poleg groba soprega pokojnice. Družina prosi, da bi priatelji mesto vencev prispevali v Heart and Diabetes Fund v Lakeside bolnišnici.

ROSE HANKO

Kakor smo poročali včeraj, je preminila po dolgi in mučni bolezni na svojem domu dobro poznana Rose Hanko, rojena Zaman, stanujoča na 19005 Muskoka Ave. Stara je bila 74 let. Doma je bila od St. Vida pri Zatični na Dolenjskem, od koder je prišla v Cleveland pred 50 leti. Predno je pred tremi leti oslepela, je bila zelo aktivna pri društvi. Bila je članica Concordians št. 185 SNPJ, društva sv. Ane št. 4 SDZ, samostojnega podpornega društva Sreca Marije, podr. št. 25 SZZ, društva "Cvijet" hravskih sestar in krožka št. 2 Prog. Slovensk.

Tukaj zapušča sinova Frank in John J. Kikol, vnuk Joseph, John in Donald ter vnučkinjo Mary. Pogreb se vrši v četrtek zjutraj ob 9. uri iz Zakrajškovega pogrebnega zavoda v cerkev sv. Vida ob 9:30 uri in na pokopališče Calvary.

JOHN NEDOH

Pogreb pokojnega John Nedoh se vrši v četrtek zjutraj ob 9:30 uri iz pogrebnega zavoda Joseph Zele in sinovi, 458 E. 152 St., na pokopališče Lakewood.

LOUIS ZUPAN

Po kratki in mučni bolezni je preminil Louis Zupan, star 60 let, stanujoč na 15725 Saranac Rd., kjer je delal pri Acme Iron & Metal Co. Doma je bil iz Lesca na Gorenjskem. Bil je član podr. št. 5 SMZ. Pogreb se vrši v četrtek popoldne ob 1. uri iz pogrebnega zavoda Joseph Zele in sinovi, 6502 St. Clair Ave., in nato na pokopališče Calvary.

Kongres z veliko večino odobril davek na dobičke

WASHINGTON, 5. decembra—Poslanska zbornica zveznega kongresa je danes pod vtisom krize, katero je povzročila situacija na Koreji, z ogromno večino 378 glasov proti 20 odobrila zakonski načrt za 75-odstotno obdavčenje visokih korporacijskih dobičkov.

Predlog, o katerem je še pred par dnevi obstajal vtis, da sploh ni misliti, da bi mogel prodreti v sedanjem zasedanju, je bil sprejet potem, ko je zbornica z 252 glasovi proti 145 zavrgla od republikancev priporočani načrt, po katerem bi se davek na visoke dobičke spojil z rednim korporacijskim davkom.

To je prva važna zakonska predloga, ki je prodrla, odkar se je sestal stari kongres, v katerem je mnogo članov, ki so bili 7. novembra poraženi.

Sličen administracijski program pred senatom

Senatni finančni odbor ima pred seboj administracijski program za davke na izredno visoke korporacijske dobičke, čigar namen je, dobiti okrog štiri milijarde dodatnih dohodkov na leto za povečani obrambni program dežele.

Pričakuje se, da bo predloga prišla na glasovanje v senatu pred božičnimi prazniki.

Vseh 20 glasov proti predlogu v poslanski zbornici so oddali republikanci. Med temi je bil tudi kongresnik Cliff Clevenger iz Bryana, Ohio. Vseh ostalih devet ohijskih republikancev se je pridružilo enajstim demokratom, ko je predloga prišla na domu. Upamo, da se ji ljubo zdravje preje povrne!

Na temelju danes sprejetega predloga se računa, da se bodo vladni dohodki povečali za tri milijarde in 400 milijonov na leto.

WILLIAM H. SKEBE

Včeraj popoldne je umrl William H. Skebe, ko se je nahajal na domu sestre Alice Graben na 20301 Lindbergh Ave. Star je bil 33 let. Zadnja tri leta je živel v Inglewood, Cal. Rojen je bil v Clevelandu in je bil član Ameriške Legije.

Tukaj zapušča žaluječe starše, očeta Franka, doma iz Lašč pri Žužemberku, mater Gertude, doma iz vasi Tifental na Kočevskem, pet bratov: Frančka, Josepha, Rudolpha, Edwarda in Roberta, tri sestre Mrs. Mae Owen, Mollie in Mrs. Alice Graben. Pogreb se vrši iz pogrebnega zavoda August F. Svetek, 478 E. 152 St.

ANDREW DAUTCH

V Huron Rd. bolnišnici je umrl danes zjutraj Andrew Dautch, stanujoč na 422 Babitt Rd. Pogreb oskrbuje pogrebni zavod Joseph Zele in sinovi, 458 E. 152 St. Podrobnosti bomo poročali jutri.

V zadnji slovo

Članice krožka št. 2 Prog. Sovenki so prošene, da nocoj izkažejo zadnjo čast umrli članici Rose Hanko, katere truplo leži na mrtvaškem otru v Zakrajškem pogrebnu zavodu, jutri pa da se po možnosti udeleže njenega pogreba.

Članice društva Concordians (Složne sestre) št. 185 SNPJ so prošene, da se nocoj ob osmih snideo v Zakrajškem pogrebnu zavodu, da izkažejo zadnjo čast umrli članici Rose Hanko, jutri zjutraj da se pa po možnosti udeleže njenega pogreba.

OKOLŠCINE, KAKO JE UMRL JAN MASARYK, SE DANES NISOZNANE

V Clevelandu se mudi Ruzena Palantova, ki je bila v času, ko so komunisti izvršili državni udar v Češkoslovaški, nadomestnica župana v Pragi. Odlična češka javna in socialna delavka je bila osebna prijateljica pokojnega zunanjega ministra Jana Masaryka. Z ozirom na njegovo tragično smrt, je izjavila, da so okolšcine, pod katerimi je umrl, še vedno zavite v misterijo. Rekla je:

"Na Češkem je mnogo ljudi, ki so prepričani, da je bil Masaryk vržen skozi okno palače, kjer je bil, oziroma, da je bil umorjen. Jaz sama sodim, da je izvršil samomor, ampak ne iz razloga, ki so ga podali komunisti."

"Komunisti so imeli hitro posjarnilo. Komaj šest ur od časa, ko je bilo najdeno truplo, so prišli na dan izjava, da si je vzel življenje radi zlobnih pisem, ki so mu jih pisali angleški in ameriški priatelji, češ, zato je ostal zunanj minister potem, ko so komunisti prevzeli vlado.

"Moje mnenje je, da si je sam vzel življenje, ker ni mogel gledati, kako so Rusi dobili oblast nad njegovo deželo. To je bil edini učinkovit protest, ki ga je bil pod okolščinami sposoben."

Pelantovi se je posrečilo prestopiti mejo in doseči Frankfurt v Nemčiji, kjer je ostala dva meseca. Od tam je odpotovala v London, končno pa dospela v Ameriko. Sedaj biva v New Yorku, kjer je zaposlena pri radu in vrši socialno delo.

Tito, ki je izvršil prelom z Moskvo pred dvema letoma in petimi meseci, je svojo izjavu podal v izključni izjavni za ameriško časniško agencijo International News Service.

Zastopnik časniške agencije A. P. Don Huth poroča, da je vidi velike konvoje Združenih narodov, ko so pomikali južno od 38. prečnice, ki se nahaja 70 milijonov km južno od Pjonganja.

Clanek se očividno nanaša na Trumanov pogovor z novinarji, ki ga je imel pretekel četrtek, toda ne omenja atomske bombe. Clanek pravi, da je predsednik "obširno govoril o svojih naprilih za mir, toda njegova izjava je pustila vtis, da so le lažnja maska."

"Truman potrebuje vojno, in ne mir," je zapisal organ sovjetske komunistične stranke, "kar je vzrok, da podžiga k vojni Hitlerji."

Kanada proti temu, da bi se rabila atomska bomba

OTTAWA, Kanada, 4. dec. — Zunanji minister L. B. Pearson se je danes v imenu Kanade odločno izjavil proti temu, da bi se rabila atomska bomba.

V gorovu, katerega je imel pred premierji desetih kanadskih provinc je zunanj minister rekel, da bi "prednosti atomske bombe bile brez dvoma zdaleko manjše kot pa odpor, ki bi jene uporaba povzročila med narodi sveta."

Tri palce snega?

Za danes napoveduje vremenski prorok v Clevelandu tri palce snega.

Ameriška osma armada se ustavila in začela graditi obrambno linijo

Svetovna vojna se da preprečiti, pravi maršal Tito

PARIZ, 4. dec. — Kakor se javlja iz Beograda, je maršal Tito izjavil, da se je tretja svetovna vojna preprečiti, ako Združeni narodi ohranijo mirno kri, ako se prestiž žrtvuje interesom miru, in tako se v tekoči korejski krizi ne bo uporabila atomska bomba.

Jugoslovanski premier je izjavil, da usoda človeštva odvisi od tega, katera stran je pripravljena doprinesti največje žrtve, "ne da bi s tem postavila na kocko obstoj in neodvisnost katere kolikoli na svetu."

Izrekel je svarilo, da bi uporaba atomske bombe prinesla "nepreračunljive posledice" z razširjenjem korejske borbe in zadala politični in moralni poziciji Združenih držav strahovit udarec.

Tito, ki je izvršil prelom z Moskvo pred dvema letoma in petimi meseci, je svojo izjavu podal v izključni izjavni za ameriško časniško agencijo International News Service.

MOSKVA, 4. dec. — "Pravda" je v svoji včerajšnji izdaji pričela uvodni članek na prvi strani, ki vsebuje strahovit napad na predsednika Trumana. Članek pravi med ostalim: "Danes bi mogli edino le norci verjeti v miroljubne namene Trumana."

Clanek se očividno nanaša na Trumanov pogovor z novinarji, ki ga je imel pretekel četrtek, toda ne omenja atomske bombe. Clanek pravi, da je predsednik "obširno govoril o svojih naprilih za mir, toda njegova izjava je pustila vtis, da so le lažnja maska."

"Truman potrebuje vojno, in ne mir," je zapisal organ sovjetske komunistične stranke, "kar je vzrok, da podžiga k vojni Hitlerji."

Clanek se očividno nanaša na Trumanov pogovor z novinarji, ki ga je imel pretekel četrtek, toda ne omenja atomske bombe. Clanek pravi, da je predsednik "obširno govoril o svojih naprilih za mir, toda njegova izjava je pustila vtis, da so le lažnja maska."

Clanek se očividno nanaša na Trumanov pogovor z novinarji, ki ga je imel pretekel četrtek, toda ne omenja atomske bombe. Clanek pravi, da je predsednik "obširno govoril o svojih naprilih za mir, toda njegova izjava je pustila vtis, da so le lažnja maska."

SAIGON, Francoska Indonezija, 5. dec. — Danes se je pripravilo za beg proti jugu več kot 4.000 ameriških, francoskih in britiskih civilistov v severni provinci Tonkin, predno prodrejo do njih komunistične čete Viet-minha.

Med onimi, katere bodo v prihodnjih dneh evakuirala ameriška letala, je dvajset ameriških misijonarjev in vladnih uradnikov v Tonkinu, vključno sedem žensk in otrok.

Svarilo zdravnikom

Na kongresu ameriških zdravnikov, ki se vrši v Clevelandu, je predsednik zdravstvene službe v državi Misouri dr. Carl V. Vohs izrekel tole svarilo:

"Toliko časa, dokler ne bodo vsi Amerikanci z izjemo onih, ki so brez vsakih sredstev, zmogli zadostne zdravniške oskrbe, toliko časa bo obstojala nevarnost, da bo država izvršila socializacijo medicine."

SE PRIPRAVLJA NA BORBO BLIZU 38. PREČNICE, JUŽNO OD PRESTOLNICE PJONGJANG

TOKIO, sreda, 6. decembra—Osma armada Združenih držav, ki je navzlic preizkušnjam zadnjih dni še vedno borbenia sila, je danes čakala na prednje straže milijonske armade kitajskih komunistov na novi obrambni liniji v severozapadni Koreji.

Umik iz Pjonganja proti 38. prečnici se je utsavil.

Zmerno noto optimizma je podal šef generalnega štaba armade Združenih držav gen. J. Lawton Collins, ki je včeraj napravil polet nad frontnimi linijami. Rekel je:

"Mislim, da je osma armada kos položaju."

30.000 ameriških vojakov obkoljenih na vzhodni fronti

Toda nespremenjen je še vedno položaj za okrog 30.000 Amerikanov na severovzhodnem sektorju fronte, kjer obstaja nevarnost popolnega odsekanja vsled prodiranja kitajskih komunističnih sil proti obali.

Natančno, kjer je osma armada organizirala svojo novo obrambno linijo, je vojaška tajnost. Vtis obstoji, da se nahaja nekje v bližini 38. prečnice.

Zastopnik časniške agencije A. P. Don Huth poroča, da je vidi velike konvoje Združenih narodov, ki se pomikali južno od 38. prečnice, ki se nahaja 70 milijonov km južno od Pjonganja.

13 narodov poslalo apel komunistični Kitajski

LAKE SUCCESS, 5. dec. — Danes je 13 azijskih in srednjevzhodnih držav naslovilo apel na komunistično Kitajsko in Severno Korejo, da naj ne prekoračijo 38. prečnice, in da dovolijo čas za posvetovanja, kako naj bi se rešila daljnovo-zhodna kriza.

Apel je bil takoj poslan načelniku kitajske komunistične delegacije v New Yorku Wu Hsien-čuanu s prošnjo, da ga nemudoma pošlje svoji vlad v Peckingu.

Družave, ki so se zedinile za ta apel, so Indija, Filipinski otoki, Burma, Pakistan, Egipt, Iran, Irak, Lebanon, Saudi Arabija, Sirija, Jemen, Indonezija in Afganistan.

Civilisti bežijo pred komunisti v Indokini

"ENAKOPRAVNOST"

Owned and Published by
THE AMERICAN JUGOSLAV PRINTING & PUBLISHING CO.
8231 ST. CLAIR AVENUE CLEVELAND 3, OHIO

HENDERSON 1-5311 — HENDERSON 1-5312
Issued Every Day Except Saturdays, Sundays and Holidays

SUBSCRIPTION RATES—(CENE NAROČNINI)

By Carrier and Mail in Cleveland and Out of Town:
(Po raznašalcu in po pošti v Clevelandu in izven mesta):

For One Year—(Za eno leto) \$8.50
For Six Months—(Za šest mesecov) 5.00
For Three Months—(Za tri mesec) 3.00

For Canada, Europe and Other Foreign Countries:
(Za Kanado, Evropo in druge inozemske države):
For One Year—(Za eno leto) \$10.00
For Six Months—(Za šest mesecov) 6.00
For Three Months—(Za tri mesec) 3.50

Entered as Second Class Matter April 26th, 1918 at the Post Office at Cleveland, Ohio, under the Act of Congress of March 3, 1879.

104

**KJE IN ZAKAJ AMERIKA
IZGUBLJA IDEJNO VOJNO?**

(HAROLD CALLANDER v N. Y. "Timesu")

(2)

Ti evropski mezdni delavci niso prepričani, da so prikljike za uresničenje njihovih teženj v družbi, katero predstavljajo Zedinjene države, boljše od onih v družbi, katero bi ustvarila Sovjetska zveza—vsekakor ne radi civilnih pravic, katere uživajo Amerikanci—oziroma nekomunistični Amerikanci, odkar je bila sprejeta McCarranova postava. Kajti prebivalci Zapadne Evrope uživajo iste pravice, celo, ako so komunisti. Velik del evropskega delavstva morda ne veruje, da je sovjetski sistem tako tiranski, kakor se poroča, ali da obstoji neposredna nevarnost, da se bo razširil na Zapadno Evropo. Vsekakor jim civilne pravice povzročajo manj skrbi nego boljši življenski standardi in ekonomska sigurnost.

Velik del prebivalcev na svetu bi sleherni dan rade volje zamenjal svobodo ali upanje na svobodo za gotovost fizičnega blagostanja. Fašizem in komunizem sta pridobila milijone pristašev z odkritim zatrtjem svobode, katero sta obljudila madomestiti z blagostanjem.

Ono, kar bi množice preprostih ljudi v inozemstvu morale vedeti, je dejstvo, da je Zedinjenim državam v znatni meri uspelo dati delavcem in drugim svobodo in blagostanje. Potrebno je, da započnijo dejstva o ameriški ustvarjalnosti, ki se zdi bajna celo Amerikancem, Evropejcem pa je naravnost neverjetna.

Zgodbo rapidne rasti ameriškega narodnega dohodka, ki se po samih številkah upira verjetnosti, je Evropejcu dvojno težko doumeti vsled dejstva, da dozdevno Amerikanci sami niso gotovi, kakšno in koliko svobode naj bi zagovarjali—kakšne vrste družbo namerava zgraditi zase ali priporočati v gospodarskem oziru manj srečnim delom sveta.

Nekateri Amerikanci bi istovetili svobodo s tem, kar nazivajo svobodno podjetništvo. Drugi prevajajo ideal demokracije in svobode v nekakšen New Deal, v katerem bi bilo svobodno podjetništvo znatno omejeno na korist socialne sigurnosti. Zagovorniki svobodnega podjetništva često trdijo, da je to edina mogoča doktrina za Zedinjene države ali katero koli drugo državo. Nekateri so svetovali, da bi dežele, ki odklanjajo ta nazor, ne smejo dobiti pomoči na osnovi Marshallovega plana. Če bi sprejeli tako tolmačenje ameriške svobode, bi s tem dejansko zanikali drugim narodom, da volijo svoj lastni način življenja.

Težko je torej raztolmačiti inozemcem, kaj je prav za prav ameriški "kapitalizem," ali kam gre njegova pot. Za evropskega človeka, ki išče v definicijah stvari sredstvo za njih razumevanje, se ne da definirati. V stanju pa smo pozoriti na njegove neverjetne sadove v primeri z manj obilnim evropskim "kapitalizmom," katerega so evropski delavci zavrnili. Vztrajati smemo, da iz dejstva, da so zavrgli evropski "kapitalizme," ne sledi neizogibni zaključek, da morajo odklanjati zelo različno ameriško vrsto, ki se neče pokoriti Marksui in propasti, temveč trdovratno živi in uspeva.

Tako pojasnilo je potrebno, ker evropski delavci istovetijo ameriški "kapitalizem" z onim, katerega so poznali in se borili proti njemu na svoji zemlji. Ta tendenca, plod treh rodov marksistične indoktrinacije, poenostavlja komunistični argument, da Zedinjene države, baš ker so "kapitalistične," ne morejo biti drugačne nego imperialistične, agresivne in reakcionalne. Podporo temu argumentu nudijo govorji, v katerih bolj ali manj odlični Amerikanci dozdevno potrjujejo komunistično postavko s pozivanjem k preprečilni vojni, in zagovarjanjem Francovega režima v Španiji, katersocialisti in komunisti enako smatrajo za ostanek vsega, kar je bilo najbolj gnilega v fašizmu.

ZAVIJANJE ŽIVIL V
ČASOPISE PREPOVEDANO

BERLIN. — Vzhodnonemški komunisti so zadnjih čas prodla-

ili svoje časopise prodajalcem živil in rib za zavijanje, da se izognijo prepovedi proti širjenju komunističnega tiska v Zahodni Nemčiji. Zdaj pa je uprava zahodnega Berlina pozvala trgovce, da nehajo rabiti komunistične liste za zavijanje živil.

SAMO ENA MATI IZMED
1000 UMRE PRI PORODU

WASHINGTON. — Glasilo

ameriške zveze zdravnikov po- roča, da je umrljivost mater pri porodu padla na manj kot en slučaj na vsakih tisoč živih po- rodov. List poroča, da je to naj- boljši rekord, ki ga je kdaj v zgodovini imel kak velik narod, in da je izboljšanje tega rekord-

ČIGAV JE PREŠERN?

Ob stopetdesetletnici rojstva Franceta Prešerna so naši novi slovenski naseljenci sprožili misel, kaj bi bil napravil kralj naše slovenske pesmi v zadnji svetovni vojni: Ali bi pristopil k osvobodilni fronti ali bi sprejel orožje in strelivo od Italijanov in Nemcev?

Ce bi bil France Prešeren sli- šal na rojstni dan Hitlerja, dne 20. aprila, ko so v Ljubljani, Ko- čevju, Grosuplju, Vrhniku, Ribnicu in vseh ostalih domobranskih postojankah prisegali domobranici takole:

"Prisegam pri vsemogačnemu Bogu, da bom zvest, hraber in svojim nadrejenim pokoren, da bom v skupnem boju z nemško oboroženo silo, stoječo pod po- veljstvom velike Nemčije, SS četami in policijo proti banditom in komunizmu, kakor tudi nje- govim zaveznikom, svoje dolžno- sti vestno izpolnjeval, za svojo slovensko domovino kot del svobo- deve Evrope. Za ta boj sem pri- pravljen žrtvovati tudi svoje življenje. Tako mi Bog poma- gaj!"

Tedaj bi France Prešeren go- tovo vprašal: Kdo so komunisti? Odgovor bi bil: To so Rusi! Kdo so banditi? Odgovor bi bil: Na- ši zavedni Slovenci, ki tvorijo osvobodilno vojsko. In kdo so njihovi zavezniki? Angleži in Amerikanci, bi bil odgovor. Ta- krat bi dr. France Prešeren de- jal: Največ sveta otrokom sliši Slave . . .

Se več. Prešeren bi tudi iz- del, da so bili domobranici pri maši in pri svetem obhajilu v Stadionu, in da je bil tam tudi sam ljubljanski škof, in da so v njegovi navzočnosti prisegali.

Ljudje bi tudi Prešerenu pove- dal, da je na dan prizuge ljub- ljanški vodja SS policije Ro- neri, ki ima v vesti umore stotin slovenskih talcev, tudi jasno in glasno povedal:

"S pomočjo velikomemškega raja smo vas izvezibili, oblekli in oborozili."

To bi bilo dovolj za Franceta Prešerena. Obrnil bi se proti domobrancem in bi jim dejal:

"Prisegli ste najhujšemu rab- lju vseh narodov, prisegli ste zvestoto in pokorščino tistim zločincem, ki so uničili cerkev in duhovščino na Stajerskem in Gorenjskem, od katerih rok kap- lja kri nedolžnih žrtev, mož, že- na in otrok. Prisegli ste pri polni zavesti, brez nujnosti, saj je to- liko poti, preko katerih bi lahko prišli do svojega naroda, ki se bori za svoj obstoj in svobodo!

Javno ste se zvezali s Hitler- jem!"

Dr. France Prešeren ne bil be- žal, on bi ostal tam, kjer je nje- gov narod. Tudi v jebo bi šel, če bi napravil greh proti narodu, da bi si izbrisal svoj narodni maledž—ne pa bežal. On bi doma reševal slovensko vprašanje, doma na svoji zemlji, kamor to vprašanje spada.

Ameriški Slovenci, ne vsi, le tisti, ki še čutijo, da so sinovi lepe slovenske zemlje za sinjim Jadrankim morjem, kjer je stal njih dom, in ki so šli v Ameriko, kot to pravi pesnik E. Gangl:

Trpljenje bič obupnosti je zvilo, zapahnilo, rojak, ti dom je tvoj! Pred tabo sto se potov je razvilo: Kam? E, v Ameriko!—Za kruhom v boj!

Niso več reševali starokraj- ske politike v Ameriki, ampak so postali gospodarji in državljani nove zemlje. Tem so drugi "zapahnili" domove in so morali iti v tujino. Morali so v tujino, ker doma ni bilo več kruha . . . Vi ste šli v tujino—reševal svojo domovino. Tudi Prešeren vam ne more več pomagati.

Naš slovenski človek je pre- bolel svoje domotožje v Ameri- ki, v njem je danes ponos, da je

premagal najhujše s tem, da je ostal pri življenju v tujini. Tudi njemu se je trgalо srce, ko je slišal Funtkovo popevko:

Sumi, sumi, gozd zeleni, pesem poj o preših dneh — Kaj li veš, kako je meni, ki medlim na tujih tleh.

Zato večina naših ljudi tudi več ne razume to, kar mu novi naseljenci pripovedujejo. Kako naj se v to vživi? Ali mislite to povedati našim mladim Amerikancem? Vse zaston. To boste pripovedovali le samim sebi, do- kler ne boste spoznali, da vas nikdo več ne posluša.

Cigav je Prešeren, to boste prav težko povedali našim lju- den. Še v Kulturnem vrtu ga ni.

Tam so Cankar, Baraga in Gre- gorčič. Pravijo, da so bili vsi dobri in nesrečni ljubimci, zato zasušlijo, da stoje tam v Kulturnem vrtu. Kar dosti jih imamo tam že mi Slovenci, bojim se, da bi eden ali dva še izginila, če bi vslili tja kralja naše slo- venske pesmi, dr. Franceta Pre- šerena. Nekaj prostora pa tudi morate prihraniti še za bodoče clevelandške kandidate, ki že zdaj škilijo, kje bodo stali.

Mi stari slovenski naseljenci pa ostanemo, kakor smo bili, ka- kor smo in kakor si bomo še v bodoče pomagali. Kar vas je učenjih, ki nam pišejo o Prešerenu, da bi eden ali dva še izginila,

počasi, pa vseprisotno, pa- vreč.

Zahvaljen Bog, da tepe si ustvaril!

Ko tudi nje z modrostjo bi obdaril,

vsa moja bi modrost spu- tela v nič.

Dr. France Prešeren ni prišel z vami v Ameriko. AJP.

Slovanov koncert na starega leta dan

Euclid, Ohio — Kakor je bi- lo že poročano, bo pevski zbor "Slovan" priredil svoj koncert na Starega leta dan, to je v nedeljo, 31. decembra v AJC na Recher Ave. Pričetek bo ob 4. uri popoldne.

Kot so bili vsi programi na Slovanovih koncertih do sedaj nekaj izvanrednega in v sploš- no zadovoljstvo občinstva, bo tu- do program na tem koncertu izvrsten, da bo občinstvo imelo ob njega lep užitek.

Da vzpodbudimo tudi mlade pevce

pri zboru Adria, da bodo imeli večje veselje do učenja sloven- ske pesmi, smo jih povabili, da sodelujejo pri našemu koncer- tu z nekaj točkami. To so z veseljem sprejeli. Občinstvo jih bo imelo priliko slišati in uvide- li boste, da tu rojeni pevci in pevke pri zboru Adria se po- stavijo s slovenskimi pesmami ter vem, da boste prav zado- voljni z njimi.

Nekateri člani so mnenja, da zadostuje, da plačujejo svoj asesment. To seveda ni resnica. Društvo potrebuje lastno bla- gajno, iz katere pokriva svoje redne in izredne stroške. Ako bo veselica uspešna, bo to oja- čilo društveno blagajno, da bo- mo še nadalje podpirali vse na- predne stvari. Torej, pridite na sejo in veselico, v nedeljo, 31. decembra, kar bi bil am- pak vseeno, nisem se preveč zmotil, kajti tudi na 3. decem- bra se ni vršil koncert, ker je bil vsled slabega vremena pre- staljen na 31. decembra.

Nekateri člani so mnenja, da zadostuje, da plačujejo svoj asesment. To seveda ni resnica. Društvo potrebuje lastno bla-

Sedaj prosimo cenjeno občin- sto, da upošteva naš trud in da nam napolni dvorano do zadnjega kotička. S tem nam boste pomagali do boljšega uspeha v moralnem in gmo- nem oziru, da bomo nadaljevali naše delo za slovensko kultru- ro.

Po koncertu se bo razvila splošna zabava s plesom in v veseli družbi bomo dočakali pri- hod nowega leta. Ali si morete misli lepše družbe kot bo boste imeli pri Slovanu za ta dan? Prav sigurno se že sedaj odlo- cete in pridite v poset k Slova- nom na Starega leta dan popol- noma v ostanite do Novega le- ta. Vam ne bo žal!

S pevskim pozdravom do svi- denja na koncertu in silvestrov- vanju zbor "Slovan", vas va- bi

F. Požar.

Vabilo na letno sejo
in veselico

EUCLID, Ohio — Potrebno se mi vidi, da opozorim član- stvo društva "Cvetični Noble" št. 450 SNPJ na veselico in na letno sejo, ki se vrši v nedeljo, 17. decembra.

Seja se prične točno ob 3. uri popoldne, po seji se pa raz- vije prosta zabava in ples, za katerega bo skrbela Grabner- jeva godba, ki bo igrala vesele pesme, dr. Franceta Pre- šerena.

Seja je prav tako ob 3. uri popoldne, po seji se pa raz- vije prosta zabava in ples, za katerega bo skrbela Grabner- jeva godba, ki bo igrala vesele pesme, dr. Franceta Pre- šerena.

Seja je prav tako ob 3. uri popoldne, po seji se pa raz- vije prosta zabava in ples, za katerega bo skrbela Grabner- jeva godba, ki bo igrala vesele pesme, dr. Franceta Pre- šerena.

Apeliram na vse člane in čla- nice ob bližu in tudi na bolj oddaljene, da se veselice ude- ležite in s seboj pripeljite kar največ prijateljev. Za vse bo dovolj postrežbe. Naše članice se že sedaj pripravljajo, da bo- do servirale okusno večerjo in ne bo treba nikomur iti domov na večerjo. Tako bodo člani lahko kar ostali po seji pri sves- ur za starejšo članstvo društva Cvetični Noble. Torej, ako želite videti vaše stare prijatelje in znance, pridite gotovo v Ameriško-jugoslovanski center na 20713 Recher Ave. v Euclid, O. Odbor je na delu, da preskrbi vsega v obilju.

Apeliram na vse člane in čla- nice ob bližu in tudi na bolj oddaljene, da se veselice ude- ležite in s seboj pripeljite kar največ prijateljev. Za vse bo dovolj postrežbe. Naše članice se že sedaj pripravljajo, da bo- do servirale okusno večerjo in ne bo treba nikomur iti domov na večerjo. Tako bodo člani lahko kar ostali po seji pri sves- ur za starejšo članstvo društva Cvetični Noble. Torej, ako želite videti vaše stare prijatelje in znance, pridite gotovo v Ameriško-jugoslovanski center na 20713 Recher Ave. v Euclid, O. Odbor je na delu, da preskrbi vsega v obilju.

Nekateri člani so mnen

Vesti iz Jugoslavije

V Zenici izdelujejo bicikle

V zeniskem podjetju, ki nosi značilen naslov "Novi život," so začeli serijsko izdelovati dvokolesa. Stroje za izdelavo so prejeli na račun reparacije, nekaj orodja so pa sami izdelali. Kolesa izdelujejo iz našega domačega materiala. Nova kolesa imajo znakom "Bosna" ter so se v rabi dobro izkazala. Do konca leta bo tovarna izdelala prvo serijo—1,000 koles.

Jugoslavija na svetovni razstavi v Indiji

Na sejmišču v Novem Sadu so sredi novembra končali poskusno montiranje jugoslovenskega paviljona, ki bo prenešen v New Delhi v Indiji, kjer bo v začetku januarja prihodnje leto velika svetovna razstava kanalov in umetnega namakanja. Na razstavnem prostoru, ki bo dolg več kakor 25 kilometrov, bodo razstavljeni makete, rizbe in projekti številnih držav. Jugoslavija razen maket in projektov za namakanje in elektrifikacijo države tudi relief Vojvodine z že zgrajenim in projektiranim sistemom namakanja, dalje reliefni zemljevid Donave, rezultate dela pri izsuševanju Skadrskega jezera ter makete velikih hidroelektrarn Mavrovo, Jablanica in drugih. Obenem bo v New Delhiju tudi kongres strokovnjakov za gradnjo kanalov in namakanja, ki se ga bodo udeležili tudi jugoslovanski strokovnjaci.

Eninski apnenec za polja

Po ugotovitvah strokovnjakov v Sloveniji 80% kmetijske površine primanjkuje apna. Zato je nujno potrebno, da se ta polja, travniki in sađovniki izboljšajo z umetnim apnom. Za to je potrebna apnenčeva moka, ki so jo po srečem naključju pred leti odkrili v zelo velikih količinah na progi Knin-Bihač. Zaloge te moke cenijo na pol milijona ton.

Letos je Slovenija naročila v Enini 1,200 vagonov apnenčeve moke za izboljšanje svojih polj. Med 140 naročniki je na prvem mestu Pšata, veliko, novo posestvo mesta Ljubljane, ki je naročilo 100 vagonov. Pšati sledi državno kmetijsko posestvo v Beltincih z 92 vagoni, Rakičan z 87 vagoni, posestvo St. Jurij z 71 vagoni, Semenarna za Slovenijo 42, sedem ekonomij "Gradinsa" 34, kmetijske zadruge v Savinjski dolini, Žalcu in Petrovčah po 34 vagonov, Polzela in Sv. Jurij po 25 vagonov, zadruge v Pekrah 17 vagonov itd.

Največ naročil prihaja iz krajev, kjer apnenec uporabljajo že več let ter so se žetveni donosi zaradi tega zelo povečali. Tako so se na primer na državnem posestvu v Beltincih potrojili.

DOBER VECER

Mi imamo veliko, fino izberi rabljenih avtov, vseh izdelkov in stilov, obširno izberi barv in okrasov na ogrodij. Nekateri so opremljeni z avtomatičnimi transmisijami in tajerji s belimi stranskimi stenami. Večina jih ima radio, grelec, defroster, luči za ustaviti in "spot," pokrivala za sedeže. Vsi avti so jamčeni in pripravljeni za zimsko vožnjo.

ECONOMY BUICK CO.
12550 EUCLID   8517 EUCLID
GA 1-7600   RA 1-0423

Ce hočete najboljše, zmorte plačati za isto.

Naših 41 let v biznesu je vaše jamstvo.

POZOR
FORD
LASTNIKI!

POPOLEN
MOTOR TUNE-UP
\$5.95

- Nadomeščeni Points
- Pregled Distributorja
- Čiščenje in urejevanje Plugs
- Čiščenje in urejevanje Carburetorja
- Pregled Voltage Regulatorja
- Urvanaava Timing poleg komadov

William L. Thomas Inc.
"KJER SE VAŠ BIZNES UPOTREVA"
POSLOGA PODNEVI IN PONOČI—ODJEMALCEM SE
DA AVTO NA RAZPOLAGO
5310 St. Clair

HE 1-1103

še dimenzijs. Jekleno ohišje za motor so vili v guštanjski liveni, kjer je zagotovljeno tudi vlivanje teh ohiših za serijsko proizvodnjo.

Pospešen proces žganja apna

V Sivericu v Dalmaciji, je kmet Marko Odak začel na svoj način zgati apno. Posrečilo se mu je pospešiti proces žganja apna od osmih na tri dni, porab premoga za podžiganje pa je pri tem zmanjšal od dva do tri na tri do štiri kilograme. S tem načinom se je proizvodnja žganega apna pospešila za 60%, proizvodnji stroški pa so se zmanjšali za 30 odstotkov. Razen tega je kakovost na ta način žganega apna dosti boljša.

Domači tramvajski vozovi in motorji

V vrsto uspehov jugosolanske težke industrije je treba zapisati tudi napredek, ki ga je dosegla jugoslovanska industrija pri gradnji tramvajskih vozov in elektromotorjev za pogon teh vozov. V Beogradu bodo v kratkem dovršili prvo serijo domačih izdelanih tramvajskih vozov domače konstrukcije, ki bodo imeli marsikatero prednost pred sedanjimi domačimi pa tudi uvoženimi italijanskimi vozovi. Vozovi, ki jih grade v Beogradu, imajo štiri osi in so dolgi 14 metrov. V delavnici zagrebškega tramvajskega podjetja pa se stavljajo sedaj prototip domačega tramvajskega voza najmodernejše konstrukcije. Ta voz bo imel poleg dvojnih vrat za vstop še v sredini posebna vrata za izstopanje, kar bo bistveno pospešilo vstopanje in izstopanje potnikov. Vozač tramvaja bo avtomatično odpiral in zapiral vsa vrata, tako da se nihče ne bo mogel obešati na voz.

Za popolno osamosvojitev od uvoza je bilo treba izdelati tudi domače elektromotorje za pogon tramvajev. Izdelana sta bila dva prototipa, eden v Beogradu, drugi v Zagrebu. Oba motorja sta izdelana po originalnih domačih konstrukcijah, velika prednost zagrebškega prototipa je v tem, da ima ob večji jakosti v primeru z inozemskimi motorji manj-

Prihodnje leto bodo začeli s pomočjo potrebnih kreditov obnavljati vinograde v goriški oblasti, dalje bo vinogradnikom, ki ne bodo pridelovali žit, zagotovljeno za preskrbo potrebnemu žito in drugo. Podobno velja za pridelovalce vrtnin, ki so za primorske kraje zelo donosne kulturne.

V tolminskom okraju bodo še bolj dvignili ter uredili planšarstvo. S potrebnimi melioracijami bodo preurejeni planinski pašniki in travniki, kar bo pospešilo živinorejo. Dalje bo dobil tolminski okraj potrebne investicije za regulacijo okrog 70

hektarov površin pri Kobaridu, kar bo zelo dvignilo kmetijsko proizvodnjo.

V Renčah bodo prihodnje leto zgradili veliko vinsko klet s prostori za 250 vagonov vina. Navabljenih bo večje število traktorjev in plugov za rigoljanje sadovnjakov in vinogradov. Poleg tega bo ustanovljeno posebno podjetje za popravila vseh kmetijskih strojev. V teku so tudi priprave za nabavo materiala za elektrifikacijo vseh vasi Slovenske Istre in Brkinov, ki še niso elektrificirane. V raznih krajinah bodo urejene sadne drevesnice in trtnice. Pri Črnom kalu bodo s stroji zrholali na 40 hektarjih trtnih nasadov, v Brkinih pa bo zgrajen tako zelo potreben vodovod. Okraj Gorica bo iz investicijskega kredita zagotovil sredstva za dokončno dograditev vodovoda v Brda, v Tolminskem okraju pa bodo uredili vse za gradnjo ceste Logje-Hobedišče.

60,000 litrov vinskega mošta

Kmečke delavske zadruge v Ivanjkovcih v Ljutomerskem okraju ima 48 hektarov žlahtnih vinogradov, izmed katerih jih je precej v najboljem slovenskem vinarskem okolišu—v Jeruzalemu. Letoski pridelek je bil za 22 odstotkov boljši od lanskega, tako da je lahko ta zadruga odala vinarski zadruži v Ormožu 59,881 litrov zelo dobrega sortenega mošta ali povprečno

V Mariboru je bila nedavno razstavljena ogromna pesa, kakršne doslej še niso pridelani nujker v Sloveniji. Tehtala je celih 17 kilogramov. To ogromno peso so pridelali na bivši ekonomiji Tovarne mesnih izdelkov v Košakih pri Mariboru.

Za razvoj kmetijstva v goriški oblasti

V Mariboru je bila nedavno razstavljena ogromna pesa, kakršne doslej še niso pridelani nujker v Sloveniji. Tehtala je celih 17 kilogramov. To ogromno peso so pridelali na bivši ekonomiji Tovarne mesnih izdelkov v Košakih pri Mariboru.

Za razvoj kmetijstva v goriški oblasti

V Mariboru je bila nedavno razstavljena ogromna pesa, kakršne doslej še niso pridelani nujker v Sloveniji. Tehtala je celih 17 kilogramov. To ogromno peso so pridelali na bivši ekonomiji Tovarne mesnih izdelkov v Košakih pri Mariboru.

Za razvoj kmetijstva v goriški oblasti

V Mariboru je bila nedavno razstavljena ogromna pesa, kakršne doslej še niso pridelani nujker v Sloveniji. Tehtala je celih 17 kilogramov. To ogromno peso so pridelali na bivši ekonomiji Tovarne mesnih izdelkov v Košakih pri Mariboru.

Za razvoj kmetijstva v goriški oblasti

V Mariboru je bila nedavno razstavljena ogromna pesa, kakršne doslej še niso pridelani nujker v Sloveniji. Tehtala je celih 17 kilogramov. To ogromno peso so pridelali na bivši ekonomiji Tovarne mesnih izdelkov v Košakih pri Mariboru.

Za razvoj kmetijstva v goriški oblasti

V Mariboru je bila nedavno razstavljena ogromna pesa, kakršne doslej še niso pridelani nujker v Sloveniji. Tehtala je celih 17 kilogramov. To ogromno peso so pridelali na bivši ekonomiji Tovarne mesnih izdelkov v Košakih pri Mariboru.

Za razvoj kmetijstva v goriški oblasti

V Mariboru je bila nedavno razstavljena ogromna pesa, kakršne doslej še niso pridelani nujker v Sloveniji. Tehtala je celih 17 kilogramov. To ogromno peso so pridelali na bivši ekonomiji Tovarne mesnih izdelkov v Košakih pri Mariboru.

Za razvoj kmetijstva v goriški oblasti

V Mariboru je bila nedavno razstavljena ogromna pesa, kakršne doslej še niso pridelani nujker v Sloveniji. Tehtala je celih 17 kilogramov. To ogromno peso so pridelali na bivši ekonomiji Tovarne mesnih izdelkov v Košakih pri Mariboru.

Za razvoj kmetijstva v goriški oblasti

V Mariboru je bila nedavno razstavljena ogromna pesa, kakršne doslej še niso pridelani nujker v Sloveniji. Tehtala je celih 17 kilogramov. To ogromno peso so pridelali na bivši ekonomiji Tovarne mesnih izdelkov v Košakih pri Mariboru.

Za razvoj kmetijstva v goriški oblasti

V Mariboru je bila nedavno razstavljena ogromna pesa, kakršne doslej še niso pridelani nujker v Sloveniji. Tehtala je celih 17 kilogramov. To ogromno peso so pridelali na bivši ekonomiji Tovarne mesnih izdelkov v Košakih pri Mariboru.

Za razvoj kmetijstva v goriški oblasti

V Mariboru je bila nedavno razstavljena ogromna pesa, kakršne doslej še niso pridelani nujker v Sloveniji. Tehtala je celih 17 kilogramov. To ogromno peso so pridelali na bivši ekonomiji Tovarne mesnih izdelkov v Košakih pri Mariboru.

Za razvoj kmetijstva v goriški oblasti

V Mariboru je bila nedavno razstavljena ogromna pesa, kakršne doslej še niso pridelani nujker v Sloveniji. Tehtala je celih 17 kilogramov. To ogromno peso so pridelali na bivši ekonomiji Tovarne mesnih izdelkov v Košakih pri Mariboru.

Za razvoj kmetijstva v goriški oblasti

V Mariboru je bila nedavno razstavljena ogromna pesa, kakršne doslej še niso pridelani nujker v Sloveniji. Tehtala je celih 17 kilogramov. To ogromno peso so pridelali na bivši ekonomiji Tovarne mesnih izdelkov v Košakih pri Mariboru.

Za razvoj kmetijstva v goriški oblasti

V Mariboru je bila nedavno razstavljena ogromna pesa, kakršne doslej še niso pridelani nujker v Sloveniji. Tehtala je celih 17 kilogramov. To ogromno peso so pridelali na bivši ekonomiji Tovarne mesnih izdelkov v Košakih pri Mariboru.

Za razvoj kmetijstva v goriški oblasti

V Mariboru je bila nedavno razstavljena ogromna pesa, kakršne doslej še niso pridelani nujker v Sloveniji. Tehtala je celih 17 kilogramov. To ogromno peso so pridelali na bivši ekonomiji Tovarne mesnih izdelkov v Košakih pri Mariboru.

Za razvoj kmetijstva v goriški oblasti

V Mariboru je bila nedavno razstavljena ogromna pesa, kakršne doslej še niso pridelani nujker v Sloveniji. Tehtala je celih 17 kilogramov. To ogromno peso so pridelali na bivši ekonomiji Tovarne mesnih izdelkov v Košakih pri Mariboru.

Za razvoj kmetijstva v goriški oblasti

V Mariboru je bila nedavno razstavljena ogromna pesa, kakršne doslej še niso pridelani nujker v Sloveniji. Tehtala je celih 17 kilogramov. To ogromno peso so pridelali na bivši ekonomiji Tovarne mesnih izdelkov v Košakih pri Mariboru.

Za razvoj kmetijstva v goriški oblasti

V Mariboru je bila nedavno razstavljena ogromna pesa, kakršne doslej še niso pridelani nujker v Sloveniji. Tehtala je celih 17 kilogramov. To ogromno peso so pridelali na bivši ekonomiji Tovarne mesnih izdelkov v Košakih pri Mariboru.

Za razvoj kmetijstva v goriški oblasti

V Mariboru je bila nedavno razstavljena ogromna pesa, kakršne doslej še niso pridelani nujker v Sloveniji. Tehtala je celih 17 kilogramov. To ogromno peso so pridelali na bivši ekonomiji Tovarne mesnih izdelkov v Košakih pri Mariboru.

Za razvoj kmetijstva v goriški oblasti

V Mariboru je bila nedavno razstavljena ogromna pesa, kakršne doslej še niso pridelani nujker v Sloveniji. Tehtala je celih 17 kilogramov. To ogromno peso so pridelali na bivši ekonomiji Tovarne mesnih izdelkov v Košakih pri Mariboru.

Za razvoj kmetijstva v goriški oblasti

V Mariboru je bila nedavno razstavljena ogromna pesa, kakršne doslej še niso pridelani nujker v Sloveniji. Tehtala je celih 17 kilogramov. To ogromno peso so pridelali na bivši ekonomiji Tovarne mesnih izdelkov v Košakih pri Mariboru.

Za razvoj kmetijstva v goriški oblasti

V Mariboru je bila nedavno razstavljena ogromna pesa, kakršne doslej še niso pridelani nujker v Sloveniji. Tehtala je celih 17 kilogramov. To ogromno peso so pridelali na bivši ekonomiji Tovarne mesnih izdelkov v Košakih pri Mariboru.

Za razvoj

UDOVICA

POVEST IZ 18. STOLETJA

Napisal: I. E. Tomič

Poslovenil: Štefan Klavs

(Nadaljevanje)

Že prvo leto se je Rafaj prepričal, da Moslavinač čeprav je velik, ne more prinašati niti polovice zneska, ki ga je moral plačati po dogovoru. Pri vsem pritisku uradnikov in španov je prišlo dohodka prvo leto komaj 16,000 forintov, torej malo več nego polovica. Rafaj je bil v stiski. Kje najde ostalih 14 tisoč forintov in kaj ostane njenemu samemu? Grof je zahteval ostanek najemnine, najemniku Rafaju je bilo znotreti. Ako si ne pomaga na kak način, bi se moglo zgoditi, da mu ta najemnina upropasti tudi njegova rodbinska posestva. Da bi to preprečil, je začel tirjati od podanikov mnogo večje davke, nego so jih plačevali doslej. Za drva iz grajskih gozdov so morali sedaj plačevati trikrat davek. Povrh vsega tega je še zahteval od kmetov svojih posestev, da so mu prinašati dvakrat toliko predava, nego pa poprej. Ljudstvo se je jezilo in ogorčenje je rastlo med njim dan za dnem. In kar je bilo najbolj čudno, nič ni kmete tako razjezilo kakor davek na predavo. V tem so imela ženske glavno besedo in so hujskale može, da se upro samovolji nesite gospode. Kmetje iz Moslavine in Rafajeve grajski so se pričeli shajati, dogovarjati se. Ugotovili so med seboj, kaj bi bilo ukreniti?... In nekaj so morali napraviti. Tako ni moglo ostati. Nekaterim je prišlo na um, da treba poiskati nasvetu pri pametnih ljudeh, ki niso prijatelji njihovega tlačitelja Rafa. Nihče se jim ni zdel bolj pripraven, nego dobro znani grajski preseški, Franjo Domjančič.

Nemu je odvzel Rafaj dobro službo, ponizal ga in radi tega se mu je zameril do smrti. Ako le kdo, ta jim gotovo da najboljši nasvet. Šli so k njemu in on jih je že komaj pričakoval. Bil je že od naravi nemirnega duha in meštar, ki je živel le od tujih nesreč. Čuvši, zakaj se gre, se je veselil, da pomore skuhati kašo svojemu nasprotniku.

"Ne, tako ne gre," je govoril Domjančič kmetom, ko so mu natanko razložili, kaj vse dela z njimi novi najemnik. "To je krivica, ki vijejo do neba. Vi niste dolžni prenašati tega jarma. Bodite složni in ga vrzite. In tiše je dodal: "Pisati hocem kapetanu Ljubojeviću, da dvigne na noge svoje Vlahe v križeviški dolini... Ti vam bodo pomagali, in ko se rešite gospode, prosite, da pride pod krajinu."

Ta nasvet je zelo ugajal kmečkim odposlancem. Doma so se jeli z vso resnostjo pripravljati na odpor. Skovali so zaročeno od Moslavine do Križevcev in še dalje do Bisaga, odkoder se zanesi plamen vstaje v Zagorje. Ljubojević je pripravil svoje Vlahe, ki so, pripravljeni za tako delo, obljubili priti na pomoč kmetom, kada napoči vstaja. Le s težavo so vodje zadrževali kmete, da niso preje začeli, ko niso bili še gotovi. Upor je imel nastali koncem sredine 1755, na dan sv. Matije. Ali to je bila tajnost, ki so jo zaročniki dobro čuvali.

Dan po pogovoru z Rafajem se je odpeljal podžupan Sači v Ravnico. S seboj je vzel judexa nobilium (sodnika) in šest županijskih huzarjev, ki so bili vsi dobro oboroženi.

"Tiko, dokler jaz govorim," se je zadrl podžupan. "Hočete se zvezati z Vlahi v varaždinski županiji? Ali ne? Hočete, da vas, kakor njih, polove in zvežejo, in nato denejo na sanče?"

Podžupana je prijel hud kašelj od napornega govorjenja ter je prenehal. Kmetje so uporabili to priliko, da so pričetkom tiko, a na to vedno glasnejše in naposled zelo buče prepričevali gospoda podžupana, da oni ne misijo nič hudega, da so pokorni, da se ne upirajo napram nobenemu, da bodo mirno prenašali, kar jim je načeleno, a Bog, ne oni, naj plača onim, ki jih mučijo in tlačijo...

Ravnico, ko so kmetje namevali iti na polje, so klicali podžupanov huzarji od hiše do hiše, sklicajoč ljudi k cerkvi, kjer jih čaka njihova milost gospod "vicekomeš". Bilo je to nekaj nenavadnega, ker drugače — če je hotela gosposka govoriti s kmeti — jih je pozivala v občinsko hišo, a nikdar še se niso potrudili do njih samih.

V kratkem času so bili zbrani vsi pred cerkvijo. Prišli so moški in ženske, staro in mlađo, vse je priteklo, da čuje, kaj hoče govoriti z njimi njihova podžupanska milost.

Dokler so se kmetje zbirali, je bil podžupan v župnišču, kjer mu je domaći župnik prerokoval v velikih skrbeh, da ne bo nič dobrega in da se kmetje najkasneje v spomladji upro...

"Ne mislite, ugledni gospod," je zatrjavljal župnik podžupanu, "da pretiravam; jaz, ki imam vsak dan posla s kmeti, jih dobro poznam... Že dolgo časa jih opazujem, pa pravim vam, da ne bo dobro... Zaklinjam vas, da odvrnete to veliko v človeški podobi."

"Lažeš, baba!", jo je zavrnil podžupan.

"Ni laž, temveč gola resnica, božja resnica!", so zavpile vse ženske naenkrat, in baba je nadaljevala: "Zastonj ji moramo, kadar ji le pada v glavo, delati, na vrtu, v kuhinji, povsod; moramo ji prati in hraniti sočivje; za njo moramo presti predivo, po zimi za njo dajati

vsako deseto gos, purana ali pišče; vse to jih moramo donašati v grad..."

"Nehaj, vrag babji!", je zapril jezno podžupan, udaril je z nogo ob tla. "To so samo babe, govorice, poznam vas! Kar vi delate za gospodo, to mora vedeti ves svet, a kar vi dobite od nje, tega se ne spominjate!"

"Dobivamo dovolj batin", je zaklical nekdo iz množice, in vse se zasmajali, da se še sam podžupan ni mogel vzdržati, da je malce nasmehnil.

(Dalje prihodnjič)

Mlečna industrija v Ameriki

Mleko in mlečni izdelki so važni v prehrani prebivalstva že od davnih časov. To je logično, kajti prva hrana človeka je bila in je še mleko. V Zedinjenih državah ljudje použijo več mleka kot v kateri koli drugi deželi sveta. Razume se, da je temu primerno razvito tudi mlekarstvo. Mleko se v glavnem pridobiva od krav, zato imamo v tej deželi milijone pravvrstnih krav mlekaric.

Vse mleko pa se ne porabi v prvotni oblikah, ampak se ga mnogo predela v številne mlečne produkte kot v kondenzirano mleko, posušeno mleko itd. Veliko se ga porabi v pecivu in raznih sladčicah. Posebno veliko mleka pa se porabi za izdelavo sira. Izdelovanje sira je starejša industrija in nekaj tozadne znanja so prinesli v to deželo že prvotni beli priseljenci. Toda zdaj izdelava sira, v tej deželi, je bila lokalna, le za domačo porabo. Prvo sirarno v Zedinjenih državah je pred sto leti odprl farmer Jesse Williams v naseljni Rome v državi New York. Izdelovali je zato takoj zvani "cheddar" sir, ki je še danes najbolj popularen v tej deželi. Ta sir je bilo mogoče razpoljiti na večje razdalje in mnoge prodajalne so ga začele

prodajati. V teku 15 let je bilo samo v državi New York nad 500 sirarn.

Nedolgo zatem so švicarski priseljenci začeli ustanavljati male sirarne v državah New York, Ohio in Wisconsin. Bavili so se z izdelavo tako zvanega švicarskega sira in limburgerja. Do prve svetovne vojne se je malo "inozemskih" vrst sira izdelovalo v Zedinjenih državah. Tako pa so se začeli znanstveniki zveznega poljedelskega departmента in mlekarskih družb vabiti z raziskavami, kako izdelovati razne "inozemski" vrste sira. Računalni so, da kar zmorejo švicarski, danski, italijanski in drugi izdelovalci sira, zmorejo tudi ameriški; in jim je uspeло. Danes se v Zedinjenih državah izdeluje 56 vrst sira domačega in tujega izuma.

Večina sira, ki se porabi v Ameriki, je danes producirana doma. Največ, namreč skoraj tretjino, ga producira država Wisconsin; sledijo države Illinois, New York, Missouri, Minnesota in Tennessee. Večje ali manjše količine sira producirajo tudi skoraj vse druge države naše Unije; nekatere, kot Vermont in California, se ponašajo še s svojimi speciellimi vrstami sira. V Zedinjenih državah se zdaj producira letno nad 1,250,000,000 funtov raznih vrst sira. Na vsakega prebivalca te dežele pride sedem funtov sira letno.

Znanstveniki sodijo, da je sir najstarejši mlečni produkt. Razumljivo je, da so mleko domači živali uživali že davni načodi. Mleko, ki je nekaj časa stalno v kaki posodi, se je "sesirilo," in poskušajo se ljudem dokazati, da je dotični produkt užiten in okusen. Nadaljnje manipulacije so jim dale drugačne vrste sira. Tako so razni narodi razvili razne vrste sira. Nekatere vrste, kot na prime tako zvani "cottage" sir, je užiten takoj, ko dobi svojo obliko; nekatere pa se morajo starati po več mesecih.

cev ali tudi po več let. Sir je redilna hrana in živilski eksperti ga priporočajo v nadomestilo za meso. Ohrani se dolgo nepokvarjen, kar je tudi velike važnosti. Dalje se s produkcijo sira reši ogromne količine mleka, ki se drugače ne bi moglo porabiti.

—NOVA DOBA

SIN BERGDOLLA SE UPRL VOJAŠKI SLUŽBI

NEW YORK. — Alfred Bergdall, 23 let stari sin Grover Cleveland Bergdolla, ki je bil najbolj notorični "draft dodger" (t. j. upornik proti vojaški službi) v prvi svetovni vojni, je bil tukaj aretiran, ker se je zoperstaval indukciju v armado.

Toda mladi Bergdall ni sledil natančno stopinjam svojega očeta. Slednji se je pred oblastmi skril, končno pa zbežal iz dežele, dočim je sin pisal odboru za novačenje in odprto izjavil, da med nobenim pogojem ne sprejme indukcije k oboroženim silam.

ZGUBILO SE JE

dvo-vrstno ovratnico biserov (2-strand pearls), dragocen spomin sina. Zgubilo se je v soboto zvečer med E. 172 St. in Recher Ave. Koča je našel, je prošen, da pokliče IV 1-7074 in dobi primerno nagrado.

B. J. RADIO SERVICE

SOUND SYSTEM

INDOOR — OUTDOOR

Prvovrstna popravila na vse vrste radio aparativ

Tubes, Radios, Rec. Players

Vse delo jamčeno

1363 E. 45 St. — HE 1-3028

Zakrajsek Funeral Home, Inc.

6016 ST. CLAIR AVENUE
Tel: ENdicott 1-3113

Chicago, Ill.

WANTED TO RENT

RESPONSIBLE Business Woman urgently needs small unfurnished apartment. Any good location near I. C. Moderate rental — Victory 2-7007, weekdays 9-5. Evenings and Sunday — Dorchester 3-7087.

RESPONSIBLE Couple — 2 small children urgently need 5 room unfurnished apartment or house. Prefer Oak Park vicinity. Moderate rental to \$100. — Mansfield 6-2000 extension 528. No response call RAND 6-6125.

LANDLORDS — SOS — House has been sold 3 responsible adults (1 employed) desperately need 3-4 room unfurnished apartment in Brighton Park or Marquette. 11 years present address. Moderate rental. — Virginia 7-0242.

RESPONSIBLE Couple — both employed need 2½-4 room unfurnished heated apartment. Prefer N. W. Moderate rental. — Dickens 8-6474 between 8:30 and 4:30. No response call RAND 6-6125.

4 RESPONSIBLE Adults urgently need 3½-4 room unfurnished apartment. Any good location. Moderate rental. — Rockwell 2-3278.

RESPONSIBLE Couple (Newly weds) both employed need 3-4 room unfurnished apartment. North or North West Side. Moderate rental. — Eastgate 7-6012.

5 RESPONSIBLE Adults — 3 employed need 6 room unfurnished heated apartment. W. or SW. Moderate rental. — Nevada 8-10029.

RESPONSIBLE Couple — 2 small children need 5-6 room unfurnished apartment. Prefer West Rogers Park. Moderate rental. — Bittersweet 8-0749. No response call Randolph 6-6125.

FOR — CHICAGO

and all sections of the Midwest
OUR ADVERTISING REPRESENTATIVES

are the Chicago Advertising Co.
139 N. CLARK ST.
CHICAGO, ILL.
DEarborn 2-3179

CONVALESCENT HOME

NEW MAN HOME
For convalescents
Good food. — Excellent care.
Reasonable rates. — Call or write.
MAGDALEN KIEFER
Dodgeville, Wisconsin
Tel. 2571

HELP WANTED — Domestic

GOOD COOK and 2nd MAID — Must like children. Present home on South side. Own rooms and bath. Moving to Winnetka in January. — KENwood 6-1820.

COMPETENT WOMAN — General Housework. Good cook. Own room and bath. References. 3 adults. — BUCKingham 1-4500. 4-6299.

BUSINESS OPPORTUNITY

GOOD OPPORTUNITY — House raising and moving business. Over 75 years established. New truck and equipment. Selling due to illness. Best offer. — Forest Park 6-3239.

GOOD OPPORTUNITY — Beauty Shop for sale. Well established. Come out and see for yourself. — LAwndale 1-1481.

FEMALE HELP WANTED

TYPISTS

GENERAL OFFICE AND OPPORTUNITY TO LEARN EDIPHONE 5 DAY WEEK See MR. O. BLACKINTON

B. F. Goodrich Co.
333 WEST LAKE ST.

HELP WANTED

FANSTEEL needs Stenographers Secretaries Typists IBM Operators Experienced Draftsmen

also Men for General Factory Work

Apply

FANSTEEL Metallurgical Corp.
2200 SHERIDAN ROAD

North Chicago

Majestic 4900

V "Enakopravnosti" dobite vedno sveže dnevne novice o bogodkih po svetu in doma!

PICK YOURS!

We'll get it for you "wholesale"!

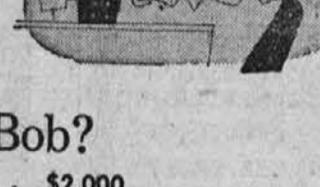
A home in the country?

DOWN PAYMENT \$2,000
OUR PRICE \$1,500

A business of your own?

ESTIMATED CAPITAL \$10,000
OUR PRICE \$7,500

College for Bob?